

Lieta C-669/20**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2020. gada 8. decembris

Iesniedzējtiesa:

Varhoven administrativen sad (Bulgārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 10. novembris

Kasācijas sūdzības iesniedzēja:

Veridos GmbH

Atbildētāji kasācijas tiesvedībā:

Bulgārijas Republikas iekšlietu ministrs

Mühlbauer ID Services GmbH – S&T

Pamatlietas priekšmets

Kasācijas sūdzība par lēmumu par iepirkuma dalībnieku klasifikāciju un tiesību piešķiršanu noslēgt publisku līgumu par Bulgārijas personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas sistēmas plānošanu, izveidi un pārvaldību.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

[Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu [un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK] (OV 2014, L 94, 65. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2014/24”) 56. panta, lasot to kopā ar tās 69. pantu, kā arī [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 2009/81/EK (2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu [būvdarbu, piegādes un pakalpojumu] līgumu slēgšanas tiesības [un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK] (OV 2009, L 216, 76. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2009/81”), 38. panta, lasot

to kopā ar tās 49. pantu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. panta interpretācija, ņemot vērā pārbaudes tiesā apjomu saistībā ar jautājumu, vai publiska līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā iesniegts piedāvājums ir nepamatoti lēts piedāvājums.

Prejudiciālie jautājumi

Iesniedzējtiesa uzdod šādus jautājumus prejudiciālā nolēmuma sniegšanai:

“1. Vai Direktīvas [2014/24] 56. pants, lasot to kopā ar tās 69. pantu, vai attiecīgi Direktīvas [2009/81] 38. pants, lasot to kopā ar tās 49. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka līgumslēdzējai iestādei situācijā, kad valsts likumā paredzētais kritērijs nepamatoti lēta piedāvājuma novērtēšanai ir objektīvi nepiemērojams un līgumslēdzēja iestāde nav izvēlējusies citu iepriekš paziņotu kritēriju, nav pienākuma pārbaudīt, vai ir konstatējams nepamatoti lēts piedāvājums?”

2. Vai Direktīvas 2014/24 56. pants, lasot to kopā ar tās 69. pantu, vai attiecīgi Direktīvas 2009/81 38. pants, lasot to kopā ar tās 49. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka līgumslēdzējai iestādei ir pienākums pārbaudīt, vai ir konstatējami nepamatoti lēti piedāvājumi, tikai tad, ja attiecībā uz kādu no piedāvājumiem pastāv aizdomas, vai arī līgumslēdzējai iestādei gluži pretēji ir pienākums vienmēr pārliecināties par saņemto piedāvājumu nopietnību, tai šajā ziņā sniedzot attiecīgu pamatojumu?”

3. Vai līgumslēdzējai iestādei ir jāievēro šāda prasība, ja piešķiršanas procedūrā ir saņemti tikai divi piedāvājumi?”

4. Vai [Hartas] 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka līgumslēdzējas iestādes vērtējums, vai nepastāv aizdomas par nepamatoti lētu piedāvājumu, vai attiecīgi tās pārlicība, ka attiecībā uz pirmajā vietā ierindoto iepirkuma dalībnieku ir konstatējams nopietns piedāvājums, var tikt pārbaudīti tiesā?”

5. Ja uz iepriekšējo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši – vai [Hartas] 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka līgumslēdzējai iestādei, kas nav pārbaudījusi, vai ir konstatējams nepamatoti lēts piedāvājums, ir pienākums piešķiršanas procedūrā attaisnot un pamatot, kāpēc nepastāv aizdomas par nepamatoti lētu piedāvājumu, t.i., pirmajā vietā ierindotā piedāvājuma nopietnību?”

Eiropas Savienības tiesību akti un judikatūra

Iesniedzējtiesa norāda uz šādām tiesību normām: Direktīvas 2014/24 90. un 92. apsvērumu, kā arī 56. panta 1. punktu un 69. panta 1. punktu izvilkumu veidā;

Direktīvas 2009/81 15. un 64. apsvērumu, 38. panta 1. punktu un 49. panta 1. punkta pirmo teikumu izvilkumu veidā.

Iesniedzējtiesa pamatojas uz:

- 2012. gada 29. marta spriedumu *SAG ELV Slovensko a.s.*, C-599/10, EU:C:2012:191, 25., 27.–34. punkts;
- 2017. gada 4. jūlija spriedumu *European Dynamics Luxembourg SA*, T-392/15, EU:T:2017:462, 72.–75., 80., 81., 83.–85., kā arī 87.–90. punkts;
- 2016. gada 28. janvāra spriedumu *Agriconsulting Europe SA*, T-570/13, EU:T:2016:40 (apstiprināts ar 2017. gada 19. oktobra spriedumu *Agriconsulting Europe SA*, C-198/16 P, EU:C:2017:784, 55. un 71. punkts);
- 2014. gada 18. decembra spriedumu *Data Medical Service*, C-568/13, EU:C:2014:2466, 47.–50. punkts;
- 2017. gada 4. maija spriedumu *Esaprojekt sp. z o.o.*, C-387/14, EU:C:2017:338, 36. punkts;
- 2013. gada 4. jūnija spriedumu *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, 53. punkts; un
- 2011. gada 20. septembra spriedumu *Evropaiki Dynamiki*, T-461/08, EU:T:2011:494, 100. punkts.

Iesniedzējtiesa tostarp norāda uz Komisijas paziņojuma ar nosaukumu “Norādījumi par trešo valstu pretendenti un preču iesaisti ES publiskā iepirkuma tirgū” (OV 2019, C 271, 43. lpp.) 10. lpp., kas ir veltīta nepamatoti lētiem piedāvājumiem.

Valsts tiesību normas

Zakon za obshtestvenite porachki (Publisko iepirkumu likums)

“72. pants

Nepamatoti lēti piedāvājumi

72. pants. (1) Ja vērtējamais iepirkuma dalībnieka piedāvājums attiecībā uz cenu vai izmaksām, ņemot vērā to pašu vērtējuma kritēriju, ir par vairāk nekā 20 % lētāks par pārējo dalībnieku piedāvājumu vidējo vērtību, līgumslēdzēja iestāde pieprasa piecu dienu laikā pēc uzaicinājuma saņemšanas iesniedzamu izsmeļošu rakstveida pamatojumu tam, kā piedāvājums tika sagatavots.”

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Ar lēmumu Nr. 5785мпр-58/15.08.2019 Bulgārijas Republikas iekšlietu ministra vietas izpildītājs uzsāka “slēgtu” piešķiršanas procedūru, kuras priekšmets bija “2019. gada paaudzes Bulgārijas personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas

sistēmas plānošana, izveide un pārvaldība”. Paziņojums Nr. 158-363493 tika publicēts Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī (2018/S).

- 2 Ar rīkojumu Nr. 5785/MP3-106/16.10.2018 tika izveidota palīgkomisija, kuras mērķis bija veikt iepriekšēju kandidātu atlasīšanu un pārbaudīt, vērtēt, kā arī klasificēt piedāvājumus.
- 3 Ar lēmumu Nr. 5785/M6p-40/03.07.2019 pēc šīs iepriekšējās atlasīšanas tika paziņoti kandidāti, kas tika aicināti iesniegt piedāvājumus, proti, *Veridos GmbH* un *Konsortium Mühlbauer ID Services GmbH – S&T*.
- 4 Pēc iesniegto piedāvājumu izvērtēšanas ar Bulgārijas Republikas iekšlietu ministra vietas izpildītāja lēmumu *Konsortium Mühlbauer ID Services GmbH – S&T* tika piešķirtas tiesības noslēgt publisku līgumu; *Veridos GmbH* ierindojās otrajā vietā.
- 5 *Veridos GmbH* par minēto Bulgārijas Republikas iekšlietu ministra vietas izpildītāja lēmumu Nr. 5785-MPP-35/29.04.2020 iesniedza sūdzību *Komisija za zashchita na konkurentsiata* (Konkurences iestāde), uz kuras pamata tika ierosināta lieta ar numuru K3K-308/2020.
- 6 Ar 2020. gada 25. jūnija lēmumu Nr. 510 Konkurences iestāde lietā ar numuru K3K-308/2020 neapmierināja *Veridos GmbH* sūdzību.
- 7 2020. gada 13. jūlijā sabiedrība *Veridos GmbH* iesniedza kasācijas sūdzību par minēto Konkurences iestādes lēmumu, pamatojoties uz kuru *Varhoven administrativen sad* [Augstākā administratīvā tiesa], ievērojot klasificēto lietu aizsardzībai izvirzītās prasības *Varhoven administrativen sad*, tika uzsākta lietas izskatīšana.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 8 Konkrētā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieciešamība izriet saistībā ar vērtējumu par to, vai līgumslēdzējai iestādei, ņemot vērā Savienības tiesību pamatprincipus (pārskatāmība, nediskriminācija un vienlīdzīga attieksme), ir pienākums vērtēt nepamatoti lēta piedāvājuma pastāvēšanu, lai nodrošinātu objektīvu piedāvājumu salīdzinājumu un normālos konkurences apstākļos noteiktu, kurš no piedāvājumiem ir ekonomiski izdevīgākais un nav nepamatoti lēts konkurenci izkropļojošā veidā.
- 9 Nosakot lietai piemērojamās tiesību normas, iesniedzējtiesa ņem vērā, ka līgumā ir ietverti elementi, kas ietilpst Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomā, taču līgumslēdzēja iestāde ir pieņēmusi lēmumu un ir paziņojusi tikai par vienu līgumu atbilstoši Direktīvai 2009/81. Abu direktīvu piemērojamo tiesību normu identiskā satura un analogās funkcijas dēļ iesniedzējtiesas ieskatā ir jāveic analogiska interpretācija.

- 10 Lieta ir tikai par tādām valsts likumdevēja pilnvarām reglamentēt nepamatoti lēta piedāvājuma vērtējumam piemērojamo kritēriju, kuras tas ir izmantojis, pieņemot Publisko iepirkumu likuma 72. panta 1. punktu. Tajā ir paredzēts kritērijs, lai vērtētu nepamatoti lētu piedāvājumu, proti, prasība, ka tas, “ņemot vērā to pašu vērtējuma kritēriju, ir par vairāk nekā 20 % lētāks par pārējo dalībnieku piedāvājumu vidējo vērtību”. Šādā veidā likumdevējs netieši izvirza prasību par vismaz trīs piedāvājumu esamību, un piedāvājums tiek vērtēts, ņemot vērā pārējo divu piedāvājumu vidējo vērtību.
- 11 Tieši šajā kopsakarā ir jāvērtē arī šajā lietā pirmajā instancē pieņemtais Konkurences iestādes lēmums par to, ka nav jāpiemēro valsts Publisko iepirkumu likuma 72. panta 1. punktā ietvertā tiesību norma, jo šajā lietā tika iesniegti tikai divi piedāvājumi un nevar tikt aprēķināta likumdevēja paredzētā vidējā vērtība, lai pārbaudītu, vai ir konstatējami nepamatoti lēti piedāvājumi.
- 12 Līgumslēdzēja iestāde pamatlietā – Iekšlietu ministrija – nebija izstrādājusi un nebija iepriekš paziņojusi par algoritmu saistībā ar vērtēšanu un pārbaudi, vai ir konstatējams nepamatoti lēts piedāvājums, kas nozīmē, ka *Varhoven administrativen sad* šis algoritms ir jāvērtē, ņemot vērā Savienības tiesības, ja pamatoti ir jāpieņem, ka Direktīvas 2014/14 56. un 69. pantā vai attiecīgi Direktīvas 2009/81 38. un 49. pantā ir ietverts pietiekami skaidrs beznosacījuma rīcības noteikums – vērtēšanas pienākums.
- 13 Šajā ziņā, ņemot vērā lietas konkrētos apstākļus, vērtējums jau sākotnēji nav iespējams, un iepriekš minētās Savienības tiesību normas nevar tikt piemērotas.
- 14 Iesniedzējtiesai zināmā Eiropas Savienības Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūra, ieskaitot procedūra par Savienības iestāžu kā līgumslēdzēju iestāžu tiesību aktu apstrīdēšanu, ir atspoguļota šajā kopsavilkumā iepriekš izklāstītajos spriedumos. Iesniedzējtiesa it īpaši norāda uz gadījumiem, kas ir turpinājumā izklāstīto spriedumu pamatā:
- 15 2012. gada 29. marta spriedums *SAG ELV Slovensko a.s.*, C-599/10:
  - Savienības likumdevēja nodoms bija pieprasīt, lai līgumslēdzēja iestāde pārbauda to piedāvājumu elementus, kuriem ir raksturīga pārmērīgi zema cena, nosakot tai šajā ziņā pienākumu pieprasīt kandidātiem sniegt pamatojumu, kas ir nepieciešams, lai pierādītu, ka šie piedāvājumi ir nopietni (28. punkts);
  - Direktīvas 2004/18 55. panta 1. punktā līgumslēdzējai iestādei ir izvirzīts priekšnoteikums, ka tai skaidri ir jāformulē lūgums, kas ir adresēts attiecīgajiem kandidātiem, lai tie varētu pilnībā un pienācīgi pamatot savu piedāvājumu nopietno raksturu (31. punkts);
  - Direktīvas 2004/18 55. pants, kas nebūt neaizliedz valsts tiesību normu, kurā būtībā ir paredzēts, ka tad, ja kandidāts piedāvā pārmērīgi zemu cenu, līgumslēdzēja iestāde tam rakstveidā lūdz precizēt savu piedāvāto cenu, paredz,

ka šādai tiesību normai ir jābūt valsts tiesību aktos, kas attiecas uz publiskajiem iepirkumiem (33. punkts).

16 2017. gada 4. jūlija spriedums *European Dynamics Luxembourg SA*, T-392/15:

- jautājums par to, vai ir ievērots pienākums norādīt pamatojumu, principā ir jāizvērtē, ņemot vērā informāciju, kas prasītāju rīcībā ir bijusi, vēlākais, prasības celšanas brīdī. Pamatojums nevar tikt pirmo reizi un *a posteriori* izskaidrots tiesā. Tikai ārkārtas apstākļi var pamatot to, ka tiesa ņem vērā tiesvedības laikā norādītus apstākļus (74. punkts);
- jautājums par nesamērīgi lētu piedāvājumu ir jāvērtē, ņemot vērā piedāvājuma sastāvdaļas un attiecīgo pakalpojumu (83. punkts);
- pienākums līgumslēdzējai iestādei pārbaudīt piedāvājuma nopietnību rodas, ja pastāv iepriekšējas šaubas par tā uzticamību, turklāt apzinoties, ka šī panta galvenais mērķis ir ļaut pretendētājam izmantot procedūru, dodot tam iespēju pamatot sava piedāvājuma līmeni, kas šķiet nesamērīgi zemas cenas. Tādējādi vērtēšanas komitejai jebkāda informācija par piedāvājuma būtību, pirms tā to vajadzības gadījumā noraida, ir jāpieprasa tikai gadījumā, ja šādas šaubas pastāv. Turpretī gadījumā, ja saskaņā ar Piemērošanas regulas 158. panta 4. punktu piedāvājums nešķiet nesamērīgi lēts, minētais pants nav piemērojams (85. punkts);
- sākotnēji līgumslēdzējai iestādei ir tikai jānosaka, vai iesniegtajos piedāvājumos nav kāda norāde, kas varētu radīt aizdomas, ka tie varētu būt nesamērīgi lēti. Tā tas ir īpaši ir tad, ja iesniegtajā piedāvājumā piedāvātā cena ir ievērojami zemāka par citu iesniegto piedāvājumu cenu vai parasto tirgus cenu. Ja iesniegtajos piedāvājumos šādas norādes nav un tie tādējādi nešķiet nesamērīgi lēti, līgumslēdzēja iestāde var turpināt šī piedāvājuma izvērtējumu un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (88. punkts);
- turpretī, ja pastāv norādes, kas var radīt aizdomas, ka piedāvājums varētu būt nesamērīgi lēts, līgumslēdzējai iestādei pēc tam ir jāpārbauda piedāvājuma sastāvdaļas, lai pārlicinātos par to, ka tas nav nesamērīgi lēts. Veicot šo pārbaudi, līgumslēdzējai iestādei minētā piedāvājuma pretendētājam ir jāsniedz iespēja norādīt, kādu iemeslu dēļ tas uzskata, ka viņa piedāvājums nav nesamērīgi lēts (89. punkts).

17 2016. gada 28. janvāra spriedums *Agriconsulting Europe SA*, T-570/13:

- līgumslēdzēja iestāde savas pārbaudes par piedāvājuma nesamērīgi zemo cenu ietvaros var ņemt vērā visus nozīmīgos faktus saistībā ar attiecīgo pakalpojumu (55. punkts);
- tāpat būtiska prasība publiskā iepirkuma jomā ir tas, ka piedāvājumu pārbaudes procedūras brīdī, kad tas ir lietderīgi, starp līgumslēdzēju iestādi un pretendentu

notiek uz sacīkstes principu balstītas efektīvas debates, lai pretendents varētu pierādīt, ka tā piedāvājums ir nopietns (71. punkts).

- 18 2014. gada 18. decembra spriedums *Data Medical Service*, C-568/13:
- dalībvalstīm un, it īpaši, līgumslēdzējām iestādēm ir jānosaka aprēķina metode, pēc kādas šī panta izpratnē ir nosakāma “nesamērīgi lēta piedāvājuma” pārmērīgi zemās cenas robeža (49. punkts);
  - piedāvājuma nesamērīgi lētais raksturs ir jānovērtē “attiecībā pret pakalpojumu”. Tātad līgumslēdzēja iestāde var ņemt vērā visus nozīmīgos faktus saistībā ar attiecīgo pakalpojumu (50. punkts).
- 19 2017. gada 4. maija spriedums *Esaprojekt sp. z o.o.*, C-387/14, EU:C:2017:338:
- uz visu pretendentu piedāvājumiem ir jāattiecinā vienādi nosacījumi; visiem konkursa procedūras nosacījumiem un kārtībai paziņojumā par līgumu vai specifikācijās ir jābūt formulētiem skaidri, precīzi un nepārprotami, tā, ka jebkuram pretendētājam tiek ļauts skaidri saprast to piemērojamību un tos interpretēt vienādi un līgumslēdzējai iestādei tiek ļauts efektīvi pārbaudīt, vai pretendentu piedāvājumi atbilst kritērijiem, kuri reglamentē minēto publisko iepirkumu (36. punkts).
- 20 Iesniedzējtiesa norāda, ka Komisija Norādījumos par trešo valstu pretendentu un preču iesaisti ES publiskā iepirkuma tirgū ir izklāstījusi, ka dalībvalstis var brīvi ieviest vietējus noteikumus vai metodes, kas izmantojamas, lai identificētu piedāvājumus, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir nepamatoti lēti, ja vien šādi noteikumi ir objektīvi un nediskriminējoši. Ja valsts tiesību aktos nav noteikta metode, līgumslēdzējas iestādes var pašas noteikt pārredzamas un nediskriminējošas metodes. Komisija arī vērsa uzmanību uz to, ka piedāvājumi var šķist nepamatoti lēti attiecībā pret kādu no attiecīgajiem parametriem un līgumslēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem. Tā var būt, piemēram, gadījumā, kad attiecība starp piedāvāto kvalitāti un cenu šķiet aizdomīga. No šī paziņojuma izriet, ka līgumslēdzējai iestādei ir juridisks pienākums pieprasīt paskaidrojumus par piedāvāto cenu.
- 21 Tas, kādus apsvērumus izdara iesniedzējtiesa saistībā ar lēmuma pieņemšanu lietā un iespējamām atbildēm uz prejudiciālajiem jautājumiem, ir izklāstīts turpinājumā.
- 22 Saskaņā ar Bulgārijas *Administrativno-protsesualen kodeks* (Administratīvā procesa kodekss) izvirzīto principu administratīvās iestādes veiktās lēmumpieņemšanas darbības pamatojuma trūkums ir administratīvā akta formas neievērošana, kas liedz izmantot iespēju aizstāvēt ieinteresēto personu tiesības un intereses un veikt efektīvu pārbaudi tiesā. Analogiski Tiesa un Vispārējā tiesa uz līdzīgu principu pastāvēšanu ir norādījusi saistībā ar Savienības iestāžu darbību (spriedumi, 2013. gada 4. jūnijs, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, 53. punkts, un

2011. gada 20. septembris, *Evropaiki Dynamiki*, T-461/08, EU:T:2011:494, 100. punkts).
- 23 Ņemot vērā šīs lietas faktus, ir jākonstatē, ka valsts līgumslēdzēja rīcībā nav neviens cits vērtējuma kritērijs kā valsts Publisko iepirkumu likuma (*ZOP*) 72. pantā ietvertais.
  - 24 Jēdziens “vidējā vērtība” valsts Publisko iepirkumu likuma 72. panta 1. punkta izpratnē ir jēdziens, kas Savienības tiesību aktos netiek izmantots kā kritērijs. To patstāvīgi ir ieviesis valsts likumdevējs, un tam kā apakškritērijam ir jāpaskaidro Savienības tiesību jēdziens “nepamatoti lēts piedāvājums”. Šādā veidā valsts likumdevējs it īpaši netieši ievieš prasību par trīs piedāvājumu esamību.
  - 25 Direktīvas 2014/24 56. pantā vai attiecīgi Direktīvas 2009/81 38. pantā ir ietverts tiesību princips, saistībā ar kuru ir nepieciešams papildu skaidrojums par to, kā tas izpaužas un kādi priekšnoteikumi ir jāizpilda, lai no tā atkāptos pieļaujamā veidā vai to nepiemērotu.
  - 26 Direktīvas 2014/24 69. pantā ir izmantots jēdziens “nepamatoti lēts piedāvājums” un Direktīvas 2009/81 49. panta formulējumā ir norādīts uz “nepamatoti lētiem piedāvājumiem”, kas netieši piešķir rīcības brīvību, izvēloties vērtējuma kritērijus, neatkarīgi no tā, vai tas ir likumdošanas līmenī vai to veic attiecīgā līgumslēdzēja iestāde, ciktāl kritērijs ir objektīvs un paziņots iepriekš. Valsts Publisko iepirkumu likumā ir ietverts saistošs lēmums, sasaistot jēdzienu “nepamatoti lēts piedāvājums” ar “piedāvājumu vidējās vērtības” kritēriju un tāpēc netieši arī ar prasību par trim piedāvājumiem, šādā veidā liekot uzdot jautājumu par to, vai tas pilnīgi vai būtiski neierobežo iespēju īstenot direktīvā ietverto prasību un mērķi.
  - 27 Arī ja Direktīvas 2014/24 56. pantam vai attiecīgi Direktīvas 2009/81 38. pantam ir tiesību principa raksturs, paralēli minētajam no Direktīvas 2014/24 69. panta vai attiecīgi Direktīvas 2009/81 49. panta formulējuma izriet, ka tas, vai piedāvājums ir nepamatoti lēts, ir obligāti jāvērtē tad, ja piedāvājumi šķiet nepamatoti lēti vai attiecīgi rada iespaidu, ka tie ir nepamatoti lēti. Šādi veidots formulējums liek interpretēt jautājumu, vai šis vērtējums ir subjektīva iespēja vai arī tam vienmēr ir objektīvs raksturs un kā princips ir jāpamato līgumslēdzējas iestādes lēmumā par dalībnieku klasifikāciju.
  - 28 Pēc tam interpretācijas ceļā ir jānoskaidro, vai šī prasība ir jāpiemēro tikai tad, ja līgumslēdzējas iestādes nodoms ir noraidīt nepamatoti lētu piedāvājumu, vai arī vērtējumam, vai ir konstatējams nepamatoti lēts piedāvājums, ir nozīme likumīgā procedūras norisē un tas ir jāveic vienmēr. Minētais ir jānoskaidro vēl jo vairāk, ņemot vērā šajā lietā aplūkoto gadījumu, kad ir saņemti tikai divi piedāvājumi un dalībnieka, kas ir ierindots otrajā vietā, galvenais iebildums ir par to, ka līguma slēgšanas tiesību saņēmējs ir iesniedzis nepamatoti lētu piedāvājumu.
  - 29 Vai līgumslēdzējai iestādei pretējā gadījumā, ja tā nav vērtējusi, vai ir konstatējams nepamatoti lēts piedāvājums, bet priekšnoteikums tam ir pieņēmums, ka aizdomas nepastāv, savā lēmumā par pretendentu klasifikāciju ir

- jāpamato, kāpēc attiecībā uz piedāvājumu, kas ir ierindots pirmajā vietā, nepastāv aizdomas par nepamatoti lēta piedāvājuma pastāvēšanu, t.i., kāpēc tā iesniegtos piedāvājumus atbilstoši Direktīvas 2014/24 69. pantam vai attiecīgi Direktīvas 2009/81 49. pantam uzskata par nopietniem, kas nozīmē, ka pieņēmums, ka aizdomas nepastāv, var tikt pārbaudīts tiesā?
- 30 Likumā reglamentēta, bet praktiski nepiemērojama kritērija pastāvēšana un cita iepriekš paziņota kritērija neesamība, lai atklātu nepamatoti lētus piedāvājumus, liek uzdot jautājumu, vai līgumslēdzēja iestāde var neievērot prasību vērtēt, vai ir konstatējams nepamatoti lēts piedāvājums, lai gan Tiesa savā judikatūrā ir *expressis verbis* nolēmusi, ka līgumslēdzējai iestādei ir jāpārlicinās, ka iesniegtie piedāvājumi ir nopietni.
- 31 Tātad, vai līgumslēdzējai iestādei vienmēr ir pienākums norādīt pamatojumu saistībā ar nepamatoti lēta piedāvājuma pastāvēšanu vai arī tā savu lēmumu par pretendentu klasifikāciju pirmo reizi var pamatot tikai procedūrā, kurā tās lēmums tiek pārsūdzēts tiesā, norādot argumentus pēc būtības, ko ir jāvērtē tiesai? Šis jautājums ir jāvērtē, ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, kurā pastāvīgi tiek pausts viedoklis, ka pamatojums procedūrā par tiesību akta apstrīdēšanu var tikt sniegts tikai ārkārtas gadījumos.
- 32 Turklāt jēdziena “nepamatoti lēts piedāvājums” definīcijas neesamība direktīvā kopsakarā ar normatīvi izmantoto jēdzienu “šķiet/rada iespaidu”, kas attiecas uz dalībnieku piedāvājumiem, rada situāciju, kad dažādās līgumslēdzējas iestādes īsteno atšķirīgu attieksmi pret ekonomikas dalībniekiem Eiropas Savienībā.
- 33 Tā kā “šaubas” ir iekšējs subjektīvs elements, kas ir daļa no līgumslēdzējas iestādes vai saistībā ar publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu izveidotas palīgstruktūras kognitīvi analītiskās darbības, iesniedzējtiesai rodas jautājums, vai līgumslēdzējai iestādei šaubu nepastāvēšana par piedāvājuma nopietnību ir pienācīgi jāpamato, kas nozīmē, ka to var pārbaudīt tiesā.
- 34 Kā izriet no tā satura, Direktīvas 2014/24 69. pants vai attiecīgi Direktīvas 2009/81 49. pants ir adresēts līgumslēdzējai iestādei un noteic tai konkrētos apstākļos konkrētus pienākumus. Turpretim Direktīvas 2014/24 56. panta vai attiecīgi Direktīvas 2009/81 38. panta gadījumā runa ir par noteikumu ar aizsardzības mērķi, t.i., tam ir jānodrošina tiesiskums, īstenojot piešķiršanas procedūru. Protī, principā un galvenokārt līgumslēdzējas iestādes uzdevums ir tiesiskuma nodrošināšana direktīvas izpratnē.
- 35 Efektīvas pārbaudes tiesā priekšnoteikums ir tāds, ka puses var pienācīgi apstrīdēt un tiesa var vērtēt un pārbaudīt visus nozīmīgos procedūras aspektus.
- 36 *A contrario* būtu jāpieņem, ka šaubu neesamība par konkrēta piedāvājuma nopietnību ir neatspēkojama prezumpcija, kas netieši ir ietverta līgumslēdzējas iestādes lēmumā attiecībā uz līguma slēgšanas tiesību ieguvēju, neesot nepieciešamībai šajā ziņā pamatot un attaisnot tiesību aktu un nepastāvēt iespējai

to apstrīdēt vēlākajā pārbaudē tiesā. Taču šāds secinājums arī kategoriski neizriet no direktīvas tiesību normām un Tiesas judikatūras.

- 37 Atbildes uz iepriekš kopsavilkuma veidā izklāstītajiem jautājumiem viennozīmīgi neizriet no piemērojamām Savienības tiesību normām. Tā kā nav konstatējama Eiropas Savienības Tiesas judikatūra līdzīgā lietā, iesniedzējtiesa uzdod Tiesai iepriekš izklāstītos jautājumus prejudiciālā nolēmuma sniegšanai.

DARBA VERSIJA